

Proč to má význam pro nakladatelskou činnost? To je patrné při diskusi o svobodě projevu. Takzvaná „svoboda projevu“ často není nic jiného než schopnost mocných říkat své názory velmi nahlas a rozhodně, a přehlášovat tak pohledy, názory a svobodu projevu těch, které nechtějí slyšet.

Betty McLellan v knize Unspeakable (Nevyslovitelné, 2010, s. 52–58) ukazuje paralely mezi volným/spravedlivým obchodem a svobodným/slušným projevem.

Toto jsou ve zkratce její hlavní body:

volný obchod svobodný projev upřednostňuje mocné	volný obchod svobodný projev podporuje a zakořeňuje nerovnost
volný obchod svobodný projev zaměřuje se na jednotlivce	volný obchod svobodný projev ignoruje kvalitu života

Opakné axiomy sice Betty McLellan konkrétně neformuluje, z jejich myšlenek však plyne následující:

spravedlivý obchod slušný projev decentralizuje moc	spravedlivý obchod slušný projev podporuje spravedlnost a férové zacházení
spravedlivý obchod slušný projev podporuje společné dobro a angažovanost	spravedlivý obchod slušný projev zdůrazňuje, že život je důležitější než zisk

Argumenty Betty McLellan odpovídají konceptu bibliodiverzity, protože slušný projev umožňuje slyšet a čist hlasy opomíjených. Jak už jsem zmínila, „velká vydavatelství“ obvykle dokola vydávají konvenční bestsellery a jen občas nějaký ten izolovaný hlas. Odvážné, novátorské, kontroverzní, marginální a nápadité autory vydávají jen skutečně nezávislí nakladatelé bez firemní, vzdělávací, náboženské či jiné formy sponzorství, jež by omezovala to, co mohou sdílet.

Slušný projev je přesně to, co má na mysli Mezinárodní sdružení nezávislých nakladatelů, když říká: „Otevřeně deklarujeme solidaritu se všemi kolegy ve vydavatel-